

Malung-Sälens kommun

kommun@malung-salen.se

Rektorn vid Blomsterbäcksskolan

gunilla.kapla@malung-salen.se

Beslut för grundskola, grundsärskola och fritidshem

efter tillsyn av Blomsterbäcksskolan
i Malung-Sälens kommun

Tillsyn i Blomsterbäcksskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Malung-Sälens kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Blomsterbäcksskolan besöktes av Skolinspektionen den 21 och 22 februari 2013.

Fakta om skolan

Blomsterbäcksskolan ligger centralt i Malung. Skolan består av grundskola med 141 elever och grundsärskola med 7 elever. Skolans har också en förskoleklass med 23 elever. På skolans två fritidshem, Nyponrosen och Syrenen, är 79 elever inskrivna. Skolan organiserar sin undervisning i fyra arbetslag. Förskoleklass och årskurserna 1-2, årskurserna 3-5, grundsärskolan och fritidshemmen. Varje arbetslag leds av en så kallad samordnare. Skolan bedriver undervisning dels för grundsärskolan, dels för träningsskolan. I grundsärskolan går 2 elever och i träningsskolan går 5 elever. Skolan har också en särskild undervisningsgrupp vars elever även de tillhör Blomsterbäcksskolan.

Enligt skolans egen statistik för år 2012 var andelen elever i årskurs 3 som uppnått godkänt på de nationella ämnesproven i matematik 76 procent och i svenska 68 procent. Andelen elever i åk 3 som uppfyller kunskapskraven i samtliga ämnen finns inte redovisat. Enligt skolans egen statistik för år 2012, årskurs 5, når flertalet av eleverna de nationella kunskapskraven. Som exempel kan nämnas att i 11 av de ämnen eleverna läst, når minst 92-100 procent av eleverna kunskapskraven. De två lägsta resultaten är i svenska (88 procent) och i engelska (84 procent). I övrigt når 92-100 procent av eleverna kunskapskraven i resterande ämnen.

Grundsärskolan saknar kunskapssammanställningar.

Skolans fritidshem kompletterar skolans verksamhet.

Skolans rektor är också rektor för Yttermalungs skola.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Blomsterbäcksskolan visare en verksamhet som i stora delar uppfyller kraven i skollagen och läroplanen. Skolan och fritidshemmen har ändamålsenliga lokaler och erbjuder i övrigt goda resurser för lärande.

I Blomsterbäcksskolan bedrivs undervisningen i åldershomogena grupper. Årskurs 1 och 5 består av två elevgrupper. De övriga består av en elevgrupp. I de nationella ämnesproven för årskurs 3 når 68 procent av eleverna godkänt i svenska och 76 procent av eleverna godkänt i matematik. 84 procent av eleverna i årskurs 5 bedöms nå kunskapskraven i engelska och 88 procent i svenska. Allt detta indikerar att det finns ett utrymme för skolan att förbättra elevernas kunskapsresultat.

Skolan har en plan mot kränkande behandling. Fritidshemmen och grundskolskolan ska enligt ingressen också omfattas av denna plan något som dock inte går att utläsa i planen. Alternativt kan fritidshemmen och grundskolskolan ha en egen plan.

Skolan har regelbundna klass och elevråd. I elevrådet deltar rektorn och en fritidspedagog som elevernas stöd. I dessa råd har eleverna i samarbete med de vuxna på skolan, tagit fram skolans ordningsregler. Dessa regler fungerar och respekteras, enligt alla på skolan.

Skolan har en bra organisation för att ge de elever som behöver särskilt stöd detta. Skolan har en särskild undervisningsgrupp dit elever kan gå för att få stöd och hjälp. I gruppen går även, mer stationärt, några elever som är i behov av ett mer omfattande särskilt stöd. Dessa elever har ett beslut om placering i särskild undervisningsgrupp. Skolan erbjuder inte studiehandledning på elevernas modersmål. Enligt rektorn och lärarna är det flera elever på skolan som har behov av studiehandledning. Skolan utarbetar åtgärdsprogram för sina elever. I intervjuer och samtal med skolans lärare och rektor framkommer att skolan, i utredningen inför ett åtgärdsprogram, inte alltid diskuterar skillnaden mellan att i första hand anpassa undervisningen och i andra hand upprätta ett åtgärdsprogram. Detta har enligt skolans lärare och rektor medfört att skolan i för hög grad upprättar åtgärdsprogram, då istället en anpassning av undervisningen hade räckt.

Det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Det gäller främst dokumentationen av fastlagda rutiner, genomförande och uppföljning. Idag saknar skolan en struktur för ett processinriktat utvecklingsarbete. Skolan måste se till att en sådan struktur tydliggörs och att rutiner fastställs. Detta gäller det systematiska kvalitetsarbetet på såväl grundskolan som grundskolskolan.

Rektorn uppfyller väl sin roll som skolans pedagogiska ledare och delar sin tid mellan Yttermalungs skola och Blomsterbäcksskolan. Vid Skolinspektionens besök upplever Skolinspektionen miljön i skolan, grundsärskolan och fritidshemmen som lugn. Eleverna uttrycker att de trivs och detta styrks också av skolans egna enkäter och Skolinspektionens enkäter. Lärarna uppger att studieron och tryggheten på skolan är god. Något som också bekräftas av rektorn som anser att trygghet och studiero är skolans signum och som skolan lägger ner stor kraft på.

Tillsynen visar att eleverna blir tydligt informerade om vilka mål och kunskapskrav de arbetar mot. Eleverna berättar att lärarna läser högt ur läroplanen och förklara för dem det de inte förstår.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Malung-Sälens kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 14 juni 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Malung-Sälens kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att beslut om disciplinära åtgärder dokumenteras i enlighet med författningarnas krav.
- Upprätta en plan mot kränkande behandling som omfattar skolenhetens samtliga verksamheter och se till att det av planen framgår vilka åtgärder som ska vidtas under kommande år och hur föregående års planerade åtgärder genomförts.

Motivering

I skollagen anges att då beslut om disciplinära åtgärder fattas ska detta dokumenteras i enlighet med författningarna.

I tillsynen framkommer att lärare på skolan fattar beslut om omedelbara eller tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra elevernas studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende. Detta kan exempelvis gälla utvisning ur klassrummet. Då detta sker dokumenteras detta inte.

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Blomsterbäcksskolan har en plan mot kränkande behandling kallad "Plan mot diskriminering och kränkande behandling. Blomsterbäcksskolan och grundskola samt fritidshemmen Nyponrosen och Syrenen". Varken fritidshemmens eller grundskolans verksamhet går dock att utläsa i planen. Vidare framgår heller inte vilka åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under det kommande året. Det saknas också information hur föregående års planerade åtgärder genomförts.

Sammanfattningsvis visar utredningen att disciplinära åtgärder inte dokumenteras. Vidare uppfyller inte planen mot kränkande behandling författningarnas krav. Blomsterbäcksskolan med fritidshem och grundskola uppfyller därmed inte författningarnas krav och Malung-Sälens kommun föreläggs åtgärda bristerna.

Författning

5 kap. 24 § och 6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Malung-Sälens kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att de elever som är i behov av studiehandledning på sitt modersmål får detta.

Motivering

Enligt skolförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Vid intervju med rektor och lärare på Blomsterbäcksskolan framkommer att det finns flera elever på skolan i behov av studiehandledning på sitt modersmål för att kunna tillgodogöra sig undervisningen. Av skolans 21 elever med ett annat modersmål än svenska erbjuds inga elever studiehandledning på sitt modersmål. Något stöd i övriga språk ges inte, då skolan inte lyckats hitta lämplig per-

sonal. Försök till rekrytering pågår emellertid genom kontinuerlig kontakt med rektorn för vuxenutbildningen (SFI, svenska för invandrare) i kommunen.

Utredningen visar att Blomsterbäcksskolan inte följer bestämmelserna gällande studiehandledning på elevens modersmål. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav. Malung-Sälens kommun föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

5 kap. 4 § skolförordningen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Malung-Sälens kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att av de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Enligt skollagen ska lärare, eleven och elevens vårdnadshavare i grundskolan minst en gång varje termin ha ett utvecklingssamtal om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen eleven får undervisning i. I en individuell utvecklingsplan ska läraren sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Skolinspektionen har granskat ett urval av individuella utvecklingsplaner från Blomsterbäcksskolan. De skriftliga omdömena kring elevernas kunskapsutveckling i varje ämne är skrivna i ett digitalt system. I systemet går att utläsa om eleven har uppfyllt kunskapskraven och har i nuläget förväntade kunskaper. Dessutom går det att utläsa om eleven riskerar att inte uppnå kunskapskraven. I en bilaga till det digitala verktyget finns ett dokument som kallas IUP/planering. Denna bilaga är enligt rektorn och lärarna den så kallade framåtsyftande delen. Denna del måste dock utvecklas så att den uppfyller de krav som skollagen ställer. I en beskrivning av sammanfattande insatser för att eleven ska nå kunskapskraven står exempelvis att läsa "eleven ska välja två glosor varje vecka och skriva meningar till". I ett annat exempel saknas helt den framåtsyftande delen.

Utredningen visar att Blomsterbäcksskolan individuella utvecklingsplaner måste utvecklas. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav. Malung-Sälens kommun föreläggs åtgärda bristen.

Författning

10 kap. 13 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Malung-Sälens kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn skapa rutiner för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas på enheten. Rektorn bör se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräckligt för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Blomsterbäcksskolan beskriver sitt kvalitetsarbete i två dokument. "Verksamhetsplan för Blomsterbäckens och Yttermalungs rektorsområde läsåret 2012/2013" och "Måluppfyllelse, analys och åtgärder från Blomsterbäckens och Yttermalungs område. Läsåret 2011/2012". I det senare dokumentet redovisas antal elever som inte har uppnått kunskapskraven och resultat från de nationella ämnesproven i årskurs 3. En tillstymmelse till analys finns. I övrigt beskrivs verksamheten i det första dokumentet under rubriker som "särskilt stöd" och "normer och värden". Under rubriken "Kommande läsår ska följande områden beaktas och arbetas kring" beskriver skolan tänkt kommande arbete utan någon större koppling till de tidigare nämnda resultaten i årskurs 3. I dokumentet

”Verksamhetsplan för Blomsterbäckens och Yttermalungs rektorsområde” är det genomgående svårt att utläsa vilken av skolorna som åsyftas. Någon koppling mellan de två dokumenten framgår inte tydligt.

Fritidshemmens verksamheter beskrivs mycket sparsamt i dokumenten och då mer hur verksamheten fortlöper och inte utifrån ett kvalitativt perspektiv. Här hänvisas till en kommungemensam folder ”Gemensaminriktning för fritidshemmen i Malung-Sälens kommun”. Grundsärskolans verksamhet beskrivs överhuvudtaget inte.

Sammantaget behöver skolan i ett processinriktat, kontinuerligt fortlöpande och systematiskt kvalitetsarbete hitta rutiner för att göra arbetet mer systematiskt och för att dokumentationen ska bli tydlig och därmed ligga till grund för analys, beslut och prioriteringar.

Utredningen visar brister i det systematiska kvalitetsarbetet vid Blomsterbäcksskolan, dess fritidshem och grundsärskolan. Verksamheterna uppfyller därmed inte författningarnas krav och Malung-Sälens kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 4 § första stycket skollagen

Personalkompetens

Bedömning

Malung-Sälens kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Se till att de lärare som används har en utbildning avsedd för den undervisning de ska bedriva.

Motivering

Utgångspunkten i skollagen är att lärare ska ha en utbildning för den undervisning de bedriver. Det innebär att lärarens utbildning måste överensstämma med den skolform, årskurs och ämnen som läraren undervisar i. Lärare som anställts före den 1 juli 2011 och som saknar lärarlegitimation kan under en övergångsperiod istället ha en utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Lärare som inte uppfyller kraven enligt skollagen får undantagsvis bedriva undervisning. Det gäller bland annat om det inte finns personer som uppfyller kraven inom huvudmannens organisation eller om det finns särskilda skäl med hänsyn till eleverna.

I Blomsterbäcksskolans särskilda undervisningsgrupp undervisas eleverna av en person med lång erfarenhet men med avsaknad av lärarutbildning. Även i ämnet musik undervisas eleverna av lärare som saknar adekvat utbildning. I grundsärskolan undervisar en person som har vårdarutbildning.

Utredningen visar att på Blomsterbäcksskolan används lärare utan utbildning för den undervisning de bedriver. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav. Malung-Sälens kommunföreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 3 § 1985 års skollag i förening med 33 § lagen om införande av skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Luca Nesi
Enhetschef

Tommy Bucht
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).